

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Hayvancılık sektör Kurulu Raporu yayınlandı. Sektörün içinde bulunduğu sıkıntılara dikkat çekilen raporda “Hayvancılığın geliştirilmesinde desteklemelerde üretim bölgeleri ve özellikleri dikkate alınmalıdır.” denilerek “Kırsal alanda sektörler arası dengeli kalkınmayı sağlamak, tarım ve hayvancılık arasında intersektörel etkileşimi artırmak için hayvancılığın tarımsal desteklemelerden en az %30-50 oranında pay alması, Avrupa Birliği’ne tam üyelikte rekabet şansımızın olmadığı hayvancılık sektöründe önem arz etmektedir. Avrupa Birliği’ne uyum sürecinde hayvansal ürünlerde gıda güvenliğinin (hayvan sağlığı, hayvan refahı ve çevre) sağlanmasına ilişkin sorunlar”a dikkat çekildi. TOBB Hayvancılık Sektör Kurulu raporunda sorunlar ve çözüm önerileri şöyle sıralandı:

1- Hayvan pazarı, hayvansal ürünler pazarlama alt yapılarının AB’deki yapıya uygun hale getirilmesi, ayrıca hayvan kesimlerinin ve kesim hanelerinin AB standartlarına hijyen, hayvan refahı ve çevre açılarından uyumu zorunludur.

Hayvan hastalıklarının önlenmesi için; canlı hayvan hareketlerinin sınırlandırılması, mezbaha ve kombinaların mümkün olduğunca hayvancılık üretim bölgelerinde yoğunlaştırılması, büyük şehirler merkezi ve civarında bulunan hayvancılık işletmelerinin Organize Hayvancılık Bölgeleri oluşturularak buralarda faaliyetlerine devam etmeleri gerekmektedir.

2- Kaba yem ve yem bitkileri ekiminin yetersizliği ve meraların ıslahı

Hayvancılıkta üretim maliyetlerinin içinde %70 paya sahip olan yemin üretiminde önemli ölçüde yetersizlik ve yem hammaddesinde dışa bağımlılık söz konusudur. Ülkemizde yapılan hayvan yemi ihtiyacı hesabına göre yaklaşık 20 milyon ton kaba yem üretim açığı bulunmaktadır. Diğer taraftan yem bitkileri üretimindeki yetersizlikle birlikte özellikle soya ve mısır üretiminde yetersizlik ve dışa bağımlılık devam etmektedir. Ülkemizde 12 milyon ha altına düşen ve kalitesi de ciddi ölçüde azalan meraların ıslah edilmesi, erozyonun önlenmesi ve kaba yem açığının giderilmesi için yeniden 20 milyon ha’lık mera alanının ihdasını hedef alan projeler hayata geçirilmelidir. Soya, mısır ve yem bitkileri üretimlerinin artırılmasına dönük teşvikli proje çalışmalarına gidilmelidir.

3- Kuş Gribi (Avian Influenza)

2.5 milyon kişinin istihdam edildiği beyaz et sektörü, kuş gribi nedeni ile büyük bir kriz içindedir. Bu konu ile ilgili gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Kırsal alanda, ilkel şartlarda yapılan kanatlı hayvancılığında hayvanların başı boş dolaşmasına izin vermeyecek şekilde kafes kümeslerde üretim(sağlık ve hijyen açılarından) kontrol altına alınmalıdır. Kapalı ekonomik yapıdaki bu üretimin iktisadi ve modern bir yapıya dönüşmesi teşvik edilmeli aynı zamanda büyük tavukçuluk entegrasyonlarına dahil edilmesi konusunda projeler geliştirilmelidir. Alınacak önlemlerde ülke kanatlı hayvan sağlığını riske sokan bu geleneksel yapı AB benzeri kırsal alanda refahı artıran ve istihdamı geliştirici üretim yapısına dönüştürülürken, entegre işletmeler açısından yıkıcı rekabet yaratan bu yapıda ortadan kaldırılmış olacaktır.

4- Hayvancılık sektörüne verilen teşvik ve desteklerin yetersizliği

Dünyada gelişen teknoloji ve sanayileşme politikalarına rağmen, hayvancılık sektörü, ülke ekonomilerinde önemini korumaktadır. Ancak gelişmiş ülkelerin tersine ülkemizde hayvancılığın gelişmediği aksine sınırlı düzeyde verimin artmasına rağmen her yıl hayvan sayılarında azalmaların meydana geldiği görülmektedir.

Hayvancılık sektöründe genelde sermaye devir hızının düşük olması, risk ve belirsizlikler ile girdi maliyetlerinin yüksekliği sektörün fiyat ve fiyat dışı enstrümanlarla desteklenmesini zorunlu kılmaktadır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarıyla desteklenen 4 ilimizde her gün toplam 1.100.000 çocuğumuza sağlıklı süt imkanı sağlayan Okul Sütü Projesi durdurulmuştur. Süt talebinde belli bir artış yaratmış olan bu proje sektörün süt sığırcılığını teşvikte yaşadığı temel sorunların (yetiştirme ve ıslah) çözümüne önemli katkıda bulunacaktır.

Hayvancılığın geliştirilmesinde desteklemelerde üretim bölgeleri ve özellikleri dikkate alınmalıdır. Kırsal alanda sektörler arası dengeli kalkınmayı sağlamak, tarım ve hayvancılık arasında intersektörel etkileşimi artırmak için hayvancılığın tarımsal desteklemelerden en az %30-50 oranında pay alması, Avrupa Birliği'ne tam üyelikte rekabet şansımızın olmadığı hayvancılık sektöründe önem arz etmektedir.

Hayvancılıkta teşvik ve desteklemelerde Ortak Tarım Politikası'ndaki değişimleri de dikkate alan, ürün bazında fiyat ve pazar düzenlemelerine öncelik verilmelidir.

Okul sütü projesi dahil halkın dengeli ve sağlıklı beslenmesini hedef alan politikalara süreklilik kazandırılmalıdır.

5- Destekleme primi ödemeleri

Ülkemizde bazı ürünlere yapılan prim ödemesi desteğinin yeni bir sistemle uygulanmaya konması gerekmektedir. Çünkü, mevcut uygulama hem üreticinin prim ödemelerinden yararlanmadaki etkinliğini azaltmakta hem de tarımsal üretimi yönlendirme amacına faydalı olamamaktadır.

Prim sisteminde en önemli husus ödenecek prim miktarı ve ödeme zamanıdır. Verilecek prim miktarı tespit edilirken, üreticinin artan maliyetlerini karşılayabilecek, dünyadaki rakip üreticilerle rekabet edebilecek ve üretimini sürdürmesini teşvik edecek bir fiyat düzeyi sağlanmalı, sanayicinin rekabet şansını koruyabilmesi ve dünya fiyatlarında hammadde tedarik edebilmesi mümkün kılınmalıdır.

Etkin bir prim sistemi için; üreticinin ekim dönemindeki ihtiyaçlarını karşılayabilmesi amacıyla avans prim ve piyasa şartlarına göre ek prim uygulamasına geçilmeli, belirlenen prim miktarları zamanında açıklanmalı ve ödemeler geciktirilmemelidir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarım Sektör Kurulu tarafından hazırlanan Rapor' da da “ tarımda kayıtdışıliğa dikkat çekilerek “ Kayıt dışılığın önlenmesi amacıyla yapılabilecek en etkin çözüm, tarımsal ürünlerin ticaretinin kayıt altına alınmasından geçmektedir. Bunun için, ticari faaliyetlerin Ticaret Borsası salonlarında ve hallerde yapılması sağlanmalıdır.” denildi. Raporda bunun içinde, Ticaret Borsası salon işlemlerinde stopaj oranlarının sıfır olarak uygulanması ve borsa dışı işlemlerde ise yine yüzde 4 veya üzerinde bir oran uygulanması gerektiği belirtildi. TOBB Tarım sektör Kurulu raporunda gündemdeki sorunlar ve çözüm öneriler şöyle sıralandı:

1- AB tarım müzakereleri ve Avrupa Birliği tarım müzakerelerinde sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinin arttırılması.

Bilindiği gibi, Avrupa Birliği müzakere sürecinin en zorlu bölümünü tarım oluşturmaktadır. Bu nedenle, tarım müzakereleri esnasında uygulamanın içerisinde olan, sorunları ve avantajları en iyi bilen, TOBB, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ve ilgili diğer sivil toplum kuruluşları gibi kurumlarla işbirliği içinde olunması büyük önem taşımaktadır.

2- Tarım sektöründe kayıtdışılık

Tarım sektörü kayıt dışılığın en yoğun yaşandığı alanların başında gelmektedir. Bu durum kayıtlı üretim ve ticaret yapanlar için haksız rekabete ve aynı zamanda devletin vergi kaybına uğramasına neden olmaktadır.

Kayıt dışılığın önlenmesi amacıyla yapılabilecek en etkin çözüm, tarımsal ürünlerin ticaretinin kayıt altına alınmasından geçmektedir. Bunun için, ticari faaliyetlerin Ticaret Borsası salonlarında ve hallerde yapılması sağlanmalıdır.

Bu amaçla, Ticaret Borsası salon işlemlerinde stopaj oranları sıfır olarak uygulanmalı, borsa dışı işlemlerde ise yine yüzde 4 veya üzerinde bir oran uygulanmalıdır.

3-Yeminli tarım müşavirlik sistemi

Bilindiği gibi tarım ve gıda sektöründeki gelişmeler bu ürünlerin daha kaliteli ve sağlıklı bir şekilde üretilebilmesi yönünde ilerlemektedir. AB müzakere süreci ile birlikte ülkemizde, özellikle küçük ve orta boy işletmelerde, kalite standartlarını yerine getirebilen işletmeler ayakta kalabilecektir.

Tarımsal üretimde kalitenin yükseltilebilmesi için;

Yeminli tarım danışmanlığı ile yeminli veterinerlik müessesesinin kurulması bir zorunluluk teşkil etmektedir. Bu uygulama ile yeminli tarım danışmanları aracılığı ile reçeteli ilaç kullanımı, bunların kontrolünün yapılması, ayrıca ürün ve ekim beyannamesi verilmesi gibi tarımsal üretim ile ilgili bir çok konuda yeni uygulamalar getirilebilir.

Hayvansal üretimde de veterinerlerin zorunlu hizmet yapması, yeminli tarım danışmanlığına benzer yetki ve sorumluklar verilmesi gerekmektedir.

Bu ve benzeri düzenlenmeler ile gerek tarım gerekse hayvancılık sektörünün Avrupa Birliği' ne uyumu daha kısa sürede gerçekleşecektir.

4- Biodizel üretimi için gerekli hammaddelerin yurtiçi üretiminin teşviki

Biyodizel üretimi, ülkemiz için tarımsal üretimde önemli bir maliyet oluşturan akaryakıt giderlerinin düşürülmesi ve hammaddesi olan yağlı tohum bitkilerinin (başlıca kanola, aspir, soya palm, ayçiçek, çığıt vb.) üretimini teşvik edecek olması nedeniyle önem taşımaktadır.

Bu amaçla;

- Sözkonusu yağlı tohum bitkilerinin hangi tarım alanlarında üretileceğı çok iyi etüd edilmeli,
- Arz fazlası ürünlerin üretildiğı, yağlı tohumların ekiminin daha verimli olacağıının tespit edildiğı arazilerde bu ürünlerin üretimi teşvik edilmeli,
- Vergi ve maliyet hesabı ile devlet tarafından yapılacak yönlendirme ve teşvik edici politikalar ile bu sektörün geliştirilmesi sağlanmalıdır.